

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. søndag i faste, 20.mars 2011

Matt 15,21-28

1 Mos 32,24-30

2 Kor 6,1-10

Kalte han henne for en bitch?!

Det er heldigvis få andre evangeliefortellinger der Jesus fremstår som direkte usympatisk. Men det gjør han sannelig i møte med den kanaaneiske kvinnen i Matt 15,21–28.

Jesus skuffer sjelden. Da disiplene vil gi ham litt tid for avkobling, og viser vekk kvinnene som kom med barna sine, blir han sint, irecttesetter dem og velsigner barna. Da Sakkeus sitter gjemt i treet, roper Jesus på ham, blir med ham hjem, og viser at det finnes tilgivelse og oppreisning for syndere (Sak 19,1–10). Det samme gjør han i møte med kvinnen i Simons hus (Luk 7,36–50), kvinnen ved brønnen (Joh 4,4–26), og med så mange, mange andre.

I møte med den kanaaneiske kvinnen skuffer Jesus stort. Barmhjertigheten og rausheten er tilsynelatende borte, og han fremstår som en smårasistisk mannssjåvinist. Tenk å omtale henne – riktignok implisitt – som en bitch! Jeg forventer mer av en mann som er uten synd.

Vi kan selvsagt finne mulige forklaringer og gode unnskyldninger for Jesu oppførsel. Han ville kanskje sette kvinnen på prøve? Det er kanskje ikke så mye verre å sammenligne henne med enn hund enn å sammenligne sine egen med sauer? Han helbredet da datteren til slutt, gjorde han ikke?

Men dette er ikke søndagen for bortforklaringer og unnskyldninger. Denne dagen skal minne oss om at vi av og til må ta kampen opp med selveste Vårherre. Den kanaaneiske kvinnen argumenterer Jesus i senk, og Jakob slåss for livet. Begge kjemper med Gud og vinner.

Jeg kan ikke huske at jeg lærte noe på søndagsskolen om å kjempe med Gud. Heller ikke på bibelskolen. Ikke engang i Ten Sing, der det ellers var takhøyde for det meste. På MF lærte jeg i en viss forstand å kjempe med Guds ord. Og flere av mine venner – både på Bibelskolen, i Ten Sing og på MF – gikk nok noen tøffe runder med også Gud.

Men ikke jeg. Kanskje har jeg ikke anlegg for slikt? Kanskje har jeg det for godt? Andre mennesker har imidlertid andre anlegg og andre erfaringer. For noen oppleves Gud og urettferdig, ubarmhjertig og uinteressert. Dette er deres søndag. Dette er søndagen da deres livsfølelse løftes frem og anerkjennes gjennom bibeltekstene.

Når det gjelder å håndtere slike bibeltekster og slike livserfaringer, har vi mye å lære av jødisk bibeltolkning. Det slår meg gang på gang at jødiske bibeltolkere våger å stille Gud de ubehagelige og utfordrende spørsmålene. Hvorfor brydde du deg ikke om Kains offer? Hvordan kunne du finne på å sette Abraham på denne umenneskelige og ugudelige prøven? Var det virkelig din vilje at Jakob skulle lyve for Isak og tilrane seg velsignelsen på bekostning av Esau?

Takket være jødisk bibeltolkning har jeg lært meg å beundre de bibelske skikkelsene som tør å utfordre Gud. Jeg beundrer Jakob som turte å slåss. Jeg beundrer Moses som greide å forhindre at Gud utslettet israelittene da de hadde falt fra og tilbedt gullkalven (2 Mos 32–34). Og jeg beundrer den kanaaneiske kvinnen som ikke tok Jesu nei for et nei.

Jeg beundrer hennes pågangsmot. Sjelden er vi så desperate som når barna våre er syke. Kjemp for alt hva du har kjært! Hun valgte å gå til en omreisende, utenlandsk healer. Selv er jeg svært skeptisk til slike.

Jeg beundrer henne for at hun svarte så smart. Hun anerkjente at “de bortkomne sauene i Israels folk” hadde førsteretten til Jesu oppmerksomhet, men hun overbeviste ham om at hans omsorg må omfatte også henne og hennes datter. Jeg tenker at vi hedningkristne med fordel kan følge hennes eksempel og stille oss bak Israels folk i køen – trygge på at det er godhet, omsorg og evangelium nok også for oss – “for jøde først, og så for greker” (Rom 1,16).

Til slutt lurar jeg på om Jesus kanskje der og da forsto noe om hedningenes plass i gudsriket som han ikke hadde forstått tidligere. Kanskje står vi i større takknemlighetsgjeld til denne kvinnen enn vi aner?

Et lesetips i fastetiden

Zvi Kolitz

Jossel Rakovers samtal med Gud

Skrifter om judisk och kristen tro och tradition 1

Lund: Arcus, 2003; 2. oppl. 2005

<http://arcusforlag.se/>

Gunnar Haaland

Prest og dr. theol.

Førsteamanuensis i RLE ved Høgskolen i Oslo

Gjesteforsker ved Svenska teologiska institutet i Jerusalem, 2010–2011

gunnar.haaland@lui.hio.no